

Spis treści

Wstęp	9
Ramy chronologiczne pracy	19
Podstawy źródłowe	24
Zakres i układ terytorialny badań.....	29
Uwagi na temat założeń teoretycznych w badaniach stosunków językowych na Górnym Śląsku w średniowieczu i czasach nowożytnych	33
Przynależność polityczna i układ administracyjny.....	33
Uwagi terminologiczne.....	36
Kategorie wykorzystanych źródeł.....	37
Język źródeł	40
Język źródeł a język mieszkańców	42
Narodowość mieszkańców — pytanie o punkt wyjścia badań.....	44
Język źródeł a nazewnictwo miejscowe	47
Znaczenie źródeł kościelnych.....	50
Nowożytne kościelne źródła wizytacyjne a dwór szlachecki.....	59
Literatura.....	61
Język mieszkańców Górnego Śląska od średniowiecza do połowy XIX wieku.....	63
Archiprezbiterat w Głuchołazach	65
Archiprezbiterat prudnicki	77

Archiprezbiterat Biała	89
Archiprezbiterat niemodliński.....	115
Archiprezbiterat Strzeleccki	136
Archiprezbiterat głogówecki.....	149
Archiprezbiterat Gościęcín.....	163
Archiprezbiterat Łany	176
Archiprezbiterat raciborski	189
Archiprezbiteraty położone na północ od rzeki Odry.	
Archiprezbiterat Bogacicy	204
Archiprezbiterat Siolkowice	213
Archiprezbiterat opolski	224
Archiprezbiterat Prószków	240
Archiprezbiterat strzelecki.....	248
Archiprezbiterat Ujazdu.....	258
Archiprezbiterat Olesna.....	269
Archiprezbiterat lubliniecki	279
Archiprezbiterat pyskowicki.....	290
Archiprezbiterat toszecki	299
Archiprezbiterat gliwicki	309
Archiprezbiterat dębieński.....	324
Archiprezbiterat żorski	332
Archiprezbiterat wodzisławski	346
Archiprezbiterat pogrzebieński	358
Archiprezbiterat bytomski	366
Archiprezbiterat Tarnowskie Góry.....	380
Archiprezbiterat mikołowski	391
Archiprezbiterat pszczyński	403
Sumaryczne rezultaty badań.....	419
Wiarygodność wyników	420
Język katolickich mieszkańców archiprezbiteratów w ogólnych zapisach	
Schemtyzmów.....	423
Język katolickich mieszkańców Górnego Śląska w połowie XIX wieku — dane sumaryczne	424
Liczba mieszkańców	435
Język polski — ale jaki?	439
Zakończenie.....	447

Bibliografia	453
Language of the inhabitants of Upper Silesia in the Middle Ages and modern times.....	465
Question of the reliability of the results	466
Die Sprache der Einwöhner von Oberschlesien im Mittelalter und in der Neuzeit.....	473
Indeks osób	481
Indeks miejscowości	489

Bartholomäus Strin, Niemiec wywodzący się z Bocz-
ka na Dolnym Śląsku, żył w latach 1472-1520
[a więc na przełomie średniowiecza i czasów nowoży-
tnych], w spoczynkowym przez siebie opale Śląsku, opo-
wiadając o ówczesnym Górnym Śląsku napisał bardzo
interesujące zdanie: *Nec fere trino Odry, que partem
nam Polona famit Silesia*. Zatem, według Strina, na
Śląsku, pół drogi, affluens Odry, uważano mieszkańców
miałoby kryjących polaków. W kłau też innych miejscach
ten podzielił, że ten kłau umieszczony jest dokoła-
skiego, na którym studiował swoje listy i wiedeńskie,
gdzie co prawda przeżywał krótko, nie tylko z poro-
żenia Niemiec, ale z rozmarzenia króla polaka zawa-
ny, stwierdził, że w jego czasach na Górnym Śląsku do-
mawiano ludność i mowa polska, kilkakrotnie została
ten stan rzeczy potwierdził. Ten i podobny jego uwagi
nie wynikały z kartuzi. O ile Kraków potwierdził, Polaka
tak parali, o tym ludność polaka Górnego Śląska i jej
język unikował kochającego, co zostało, nie omieszkał

¹ *Denkmal der Sprache Silesia et alii, als neigt Wiedergeburt per M. Bar-
tholomäus Strin, Barthel Strin, Drechsler aus Schöben
and seiner Hauptstadt Breslau, von H. Marquardt, Breslau 1901,
s. 28.*

² *Pol. G. Strin, Silesia Bartholomäus, in: J. Deutsche Biographie,
T. 1-25, Leipzig 1876, s. 621-622.*

³ *Wspomnienie barona Strina, polski, s. 18.*